

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 584/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu v Košiciach sp. zn. K2-41Cpr/7/2021 z 9. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označeným uznesením mestského súdu, ktorým nebol pripustený návrh sťažovateľa na zmenu žaloby. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a uplatňuje si náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a spisu mestského súdu vyplýva nasledovný stav veci:

3. Sťažovateľ je žalobcom v konaní o ochrane pred diskrimináciou a o náhrade škody proti žalovanému Východoslovenskému ústavu srdcových a cievnych chorôb, a.s. (ďalej len „VÚSCH“), vedenom na mestskom súde pod sp. zn. 41Cpr/7/2021. V žalobe podanej 17. augusta 2021 sa sťažovateľ domáhal, aby súd v merite veci určil, že neudelenie súhlasného kladného stanoviska a nevymenovanie ho do funkcie prednostu kliniky srdcovej chirurgie žalovaným je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania. Ďalej sa domáhal, aby súd uložil povinnosť žalovanému udeliť mu súhlasné kladné stanovisko a vymenovať ho do funkcie prednostu kliniky, písomne sa mu

ospravedlniť, uplatnil si majetkovú ujmu ako náhradu škody za každý jeden mesiac trvania zásahu od 1. apríla 2021 do odstránenia porušenia vo výške 2 400 eur.

4. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 30. mája 2023, zákonná sudkyňa uviedla svoje predbežné právne posúdenie veci a konštatovala, že za sporné považuje to, či neudelením súhlasného kladného stanoviska žalovaný porušil zásadu rovnakého zaobchádzania, či bolo možné neudelit' súhlas vzhľadom na chyby pri kreovaní výberovej komisie. Zároveň zákonná sudkyňa uviedla, že petit žaloby je neurčitý a nevykonateľný. Právny zástupca sťažovateľa v závere pojednávania požiadal o možnosť upraviť petit v osobitnom písomnom vyjadrení. Súd následne uložil právnenému zástupcovi sťažovateľa v lehote do 30 dní od pojednávania písomne sa vyjadriť s tým, že vo vyjadrení dôjde k zmene ním navrhovaného petitu.

5. Sťažovateľ podaním z 28. júna 2023 navrhol zmenu petitu tak, že žiadal, aby súd určil, že neudelenie súhlasného kladného stanoviska o jeho ustanovení do funkcie prednostu kliniky žalovaným je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, a aby určil, že vyhlásenie výberového konania na funkciu prednostu kliniky zo 7. októbra 2021, uskutočnenie tohto výberového konania 18. novembra 2021 a udelenie súhlasného stanoviska s ustanovením [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] do funkcie prednostu kliniky sú neplatnými právnymi úkonmi. Domáhal sa uloženia povinnosti žalovanému do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku udeliť mu súhlasné kladné stanovisko o ustanovení do funkcie prednostu kliniky, upustiť od akéhokoľvek konania, ktoré by ho znevýhodňovalo oproti ostatným zamestnancom VÚSCH pri vykonávaní jeho pracovnej náplne, zabezpečiť mu dostatočne vybavenú pracovňu primeranú výkonu jeho funkcie, ako aj postaveniu profesora skúšajúceho študentov lekárskej fakulty, umožniť mu, aby naďalej navrhoval rozpis pacientov a operatérov, viedol vizity, indikačné semináre, rozhodoval o prekladoch pacientov z iných zdravotníckych zariadení a zúčastňoval sa ranných sedení. Žiadal, aby súd rozhodol, že žalovaný je tiež povinný bez objektívnych dôvodov nesledovať každý jeho krok v práci, písomne sa mu verejne ospravedlniť (pričom v navrhovanom petite ďalej uviedol text navrhnutého ospravedlnenia), zaplatiť mu nemajetkovú ujmu 40 000 eur a nahradiť mu trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

6. Zo zápisnice z pojednávania, ktoré sa konalo 9. apríla 2024, vyplýva, že mestský súd poukázal na to, že dôkazná povinnosť je predovšetkým na stranách sporu a že v predmetnej veci bude posudzovať splnenie predpokladov diskriminácie podľa § 2 a § 2a zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. Následne na tomto pojednávaní zákonná sudkyňa vyhlásila uznesenie, ktorým zmenu žaloby v zmysle návrhu sťažovateľa z 28. júna 2023 nepripúšťa, s poučením, že proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie. Súd v zápisnici z pojednávania uviedol, že rozhodnutie o zmene žaloby bolo odôvodnené, a konštatoval, že podľa § 143 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) (chyba v písaní, správne § 143 ods. 1 CSP, pozn.) výsledky doterajšieho konania nemôžu byť podkladom na konanie o celej zmenenej žalobe.

II. Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že pred podaním návrhu na zmenu žaloby sa vo veci uskutočnilo len jediné (prvé) pojednávanie, a preto nemožno vzhľadom na jeho priebeh tvrdiť, že by došlo k vykonaniu podstatného či rozsiahleho dokazovania vo veci, alebo k výsluchu účastníkov konania, na základe ktorého by nebolo možné rozhodnúť aj o zmenenej žalobe. Sťažovateľ uvádza, že rozšíril petit antidiskriminačnej žaloby, avšak návrhom na zmenu žaloby len konkretizoval ospravedlnenie žalovaného za nepravdivé články o svojej osobe a zmenil uplatnenú náhradu škody z majetkovej ujmy na nemajetkovú ujmu. Všetky rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia zákazu diskriminácie a na základe ktorých žiadal o uplatnenie ďalších nárokov v súvislosti s týmto porušením v pôvodnej, ako aj v zmenenej žalobe, sťažovateľ uviedol a označil ich v samotnej (pôvodnej) antidiskriminačnej žalobe. Pri návrhu na zmenu žaloby sťažovateľ neuvádzal žiadne ďalšie nové skutočnosti, na základe ktorých by malo byť rozhodnuté o zmenenom žalobnom návrhu. Rozhodnutie súdu o zamietnutí zmeny žaloby sa tak javí ako arbitrárne.

8. Podľa názoru sťažovateľa nepripustením zmeny žaloby súd ho nemôže nútiť, aby sa svojho nároku domáhal novou žalobou, najmä s ohľadom na to, že k porušeniu jeho práv vydávaním klamlivých a hanlivých článkov v médiách v súvislosti s jeho nevymenovaním do funkcie prednostu kliniky dohádzalo v období februára až apríla 2021, takže jeho nárok v prípade nepripustenia zmeny žaloby môže byť premlčaný. V novom konaní by súdu predkladal tie isté rozsiahle dôkazy ako predkladal v antidiskriminačnom konaní od roku 2021. Pokiaľ ide o doterajšie výsledky dokazovania, sťažovateľ zdôraznil, že zatiaľ nedošlo ani len k výsluchu účastníkov konania, preto nemohol súd konštatovať, že (i) vykonané dokazovanie nebude použiteľné pre ďalšie konanie o zmenenej žalobe, že (ii) zmena predmetu sporu môže byť k doterajšiemu konaniu nevhodná a že (iii) by mohla konanie predĺžiť. Navyše, podľa názoru sťažovateľa súd ani neuviedol, v akom rozsahu už bolo vykonané dokazovanie a prečo by doterajšie dokazovanie nemalo postačovať. Sťažovateľ zastáva názor, že mestský súd mu namietaným uznesením odoprel prístup k súdu a porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán

verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

10. Ústavný súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na vlastnú judikatúru, podľa ktorej v konaniach o ústavných sťažnostiach ústavný súd zásadne preskúmava právoplatné rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej skončilo (IV. ÚS 361/2010, III. ÚS 129/2022). Základné práva na súdnu ochranu sú v zásade „výsledkové“, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (II. ÚS 155/08, III. ÚS 129/2022).

11. Tomu zodpovedá aj znenie § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

12. Proti uzneseniu mestského súdu o neprípustení zmeny žaloby nie je odvolanie prípustné, jeho vady však môže strana namietat' v ďalšom konaní a rozhodovaní vo veci samej vrátane možnosti podania riadnych (§ 365 ods. 2 v spojení s § 389 ods. 2 CSP), prípadne nadväzujúcich mimoriadnych opravných prostriedkov. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti však konanie o sťažovateľovej žalobe nebolo ukončené ani len na prvej inštancii. Ústavná sťažnosť sťažovateľa tak bola podaná predčasne, keďže sťažovateľ pred jej podaním objektívne nemohol vyčerpať účinné právne prostriedky nápravy, ktoré mu zákon v rámci súdneho konania poskytuje na ochranu jeho označených základných práv.

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu